

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקיד

ערב שבת קודש

פרשת בא

ג' בשבט ה'תשע"ב

יוצא לאור עלידי

מכון ליובאוויטש שעליד

צעירי-אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

ויקחו להם איש שה (יבג)

רו"ל אמרו (חולין ה) "אדם ובהמה תושיע ה' - אלו בני אדם שהם ערומין בדעה (כאדם הראשון, רש"י), ומשימין עצמן כבהמה" (דכאי דוח, רש"י).

זהו שרמז הכתוב:

"ויקחו להם איש שה" - על האדם לקנות את מידת הביטול בנפשו, ולשים את עצמו כשה, שיש בה מידת הביטול יותר מבבהמות.

(אור התורה, שמות כרך א, עמ' רפה)

ראשו על כרעיו ועל קרבו (יבט)

קרבו הפסח היה שה - האליל של מצרים. בשחיתתו בא לידי ביטוי ביטולה המוחלט של העבודה זרה ופולחן האלילים.

גם כיום יש העבודה של שחיתת הפסח וביטול 'אלילים', ובשלושת הפרטים של 'ראשו', 'כרעיו' ו'קרבו'.
ראשו: אסור לאדם לעשות את ראשו - שכלו והבנתו המוגבלים - 'אליל', ולקבעו לסמכות הכי עליונה, אלא עליו להיות בטל לרצון העליון.

כרעיו: אסור לאדם לעשות 'אליל' מהתאוה לכוח ועוצמה (תאוות השלטון), למשול ולתבוע את כל הנמצא סביבו.

קרבו: האדם אינו רשאי לעשות 'אליל' מצרכיו הגשמיים, עד שאינו נרתע מכלום וכל האמצעים כשרים כדי להשיג את פרנסתו.

(ממכתב כללי לחג הפסח י"א ניסן תשכ"ו. אגרות מלך כרך ב, עמ' נד)

וה' הכה כל בכור (יבכט)

בכל המכות באה רפואה למצרים, שהרי כעבור זמן המכה סרה, חוץ ממכת בכורות, שלא היתה להם רפואה.

טעם הדבר: מטרת שאר המכות היתה להודיע למצרים את שם הוי', כדכתיב (שמות ז), "וידעו מצרים כי אני הוי'". ידיעה זו באה על-ידי הרפואה והסרת המכה; המכה עצמה באה משם אלוקים (ככל הדינים והגבורות שנמשכים משם אלוקים) והרפואה - משם הוי'.

אך במכת בכורות רצה הקב"ה לשבור ולבטל כליל את קליפת מצרים. לכן היתה המכה עצמה משם הוי', כנאמר, "ועבר הוי' לנגוף את מצרים", "והוי' היכה כל בכור". הרי שמכה זו היתה בבחינת דין קשה ביותר, וכנאמר (שמות טו) "ימינך הוי' תרעץ אויבי", הכאה ביד ימין היא הכאה חזקה ביותר. ולכן למכה זו לא היתה רפואה.

(ספר המאמרים תש"ו)

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

פרשת בא

למען שתי אותותי (יא)

"למען שיתי אותותי" (מלשון אותיות) - למען אשים את אותיות סיפורי המכות בתורה. הקב"ה רצה לברר ולהעלות את כל ניצוצות הקדושה שהיו במצרים, אף המצויים בדברים בטלים של פרעה ושל מצרים. הדיבורים והאותיות האלה התבררו על-ידי שהקב"ה עשה מהם צירוף אחר, של קדושה, והכניסם בתורה.

אילו לא הביא את שלוש המכות האחרונות על מצרים, היו חסרים כמה סיפורים (אותיות) בתורה, וממילא לא היו מתבררים כל הניצוצות.

זה שאמר הכתוב "למען שיתי אותותי": הקב"ה אומר שרצונו לברר את האותיות הנ"ל על-ידי התורה; ולכן מן ההכרח להביא עוד שלוש מכות על המצרים, כדי להכניס גם את האותיות האלה בצירופים שבתורה.

(אור תורה דף כט עמ' ג"ד)

ולמען תספר באוזני בנך ובן-בנך (יב)

מדוע רק במכת ארבה נזכרו "בנך ובן-בנך"? אפשר לבאר זאת בדרך הרמז: על הפסוק (יהושע כד) "זארבה את זרעו" איתא בכתבי האריז"ל ש'ארבה' (208) בגימטרייה ארבע פעמים 'בן' (52) - היינו, בנים ובני בנים. לכן במכת ארבה דווקא נזכר "בנך ובן-בנך".

(תורת לוייצחק הערות למסכת תענית עמ' כא)

ויהי חושך אפלה (יג)

ולמה הביא עליהם חושך? ... שחפשו ישראל וראו את כליהם, וכשיצאו והיו שואלין מהן והיו אומרים: אין בידינו כלום, אומר לו: אני ראיתיו בביתך ובמקום פלוני הוא (רש"י)

כל העניין אומר דרשני: הלוא בני ישראל היו מן הסתם מוכנים לוותר על הכלים ששאלו ממצרים, ובלבד שיצאו שעה אחת קודם מהגלות המרה! בהכרח לומר שה'רכוש גדול' שעמו יצאו ממצרים לא היה דבר צדדי וטפל בגאולה, אלא זו היתה המטרה והכוונה של גלות מצרים, שבני ישראל יקבצו את כל הניצוצות האלוקיים שהיו במצרים ויעלו אותם לרשותם - רשות הקדושה.

ללמדך: הגלות איננה רק עניין של עונש ומירוק חטאי בני ישראל, אלא היא נועדה גם ל'ברור הניצוצות', הנעשה על-ידי קיום מעשים טובים, באותם דברים שבתוכם חבויים הניצוצות. מכאן, שאין אדם רשאי לומר, "מוותר אני על העלאת ניצוצות ואני מעדיף להסתגר בארבע אמות של תורה ותפילה", אלא עליו לעסוק בברור הניצוצות שבעולם.

(לקוטי שיחות כרך ג, עמ' 824)

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ג' בשבט ה'תשע"ב - י' בשבט ה'תשע"ב

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר המצוות
ו'	ג' בשבט	הלי טוען ונטען... בפרקים אלו. פרק א-ג.	הלי עדות פרק כ.	מ"ע רמו.
ש"ק	ד' בשבט	פרק ד-ו.	פרק כא.	מ"ע רמו.
א'	ה' בשבט	פרק ז-ט.	פרק כב.	מ"ע רמו.
ב'	ו' בשבט	פרק י-יב.	הלי ממרים... בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע רמו.
ג'	ז' בשבט	פרק יג-טו.	פרק ב.	מ"ע רמו.
ד'	ח' בשבט	פרק טז. הלי נחלות... בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ג.	מ"ע רמו. רמח.
ה'	ט' בשבט	פרק ג-ה.	פרק ד.	מ"ע רמח.
ו'	י' בשבט	פרק ו-ח.	פרק ה.	מ"ע רמח.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	ד' 120 לפני הזריחה	ד' 72 לפני הזריחה							
ו', ג' בשבט	4.36	5.23	5.45	6.46	9.14	11.54	12.24	5.09.0	5.35
ש"ק, ד' בשבט	4.35	5.23	5.45	6.45	9.14	11.54	12.24	5.09.9	5.35
א', ה' בשבט	4.35	5.22	5.44	6.45	9.14	11.54	12.24	5.10.8	5.36
ב', ו' בשבט	4.35	5.22	5.44	6.44	9.13	11.54	12.24	5.11.7	5.37
ג', ז' בשבט	4.34	5.21	5.43	6.43	9.13	11.54	12.24	5.12.7	5.38
ד', ח' בשבט	4.34	5.21	5.43	6.43	9.13	11.55	12.25	5.13.6	5.39
ה', ט' בשבט	4.33	5.20	5.42	6.42	9.13	11.55	12.25	5.14.5	5.40
ו', י' בשבט	4.33	5.20	5.42	6.41	9.13	11.55	12.25	5.15.4	5.41

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
בא	4:33	5:48	4:47	5:49	4:37	5:47	4:51	5:51
בשלח	4:39	5:53	4:53	5:55	4:43	5:53	4:57	5:56

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעלייד צעיריאגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יור: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

נשמות כלליות נמצאות גם עכשיו בעלמא דין

מדוע עושים התוועדות ביום הילולא של צדיקים • מה אפשר ללמוד מהנאמר בפרשה על הפיכת המים למתוקים • רק בחיבור וגילוי פנימיות התורה עם תורת הנגלה מתגלה עניינו של "עץ החיים" שעל-ידו "וחי לעולם" • רועי ישראל לא יפרדו מעל צאן מרעיתם, אולם התנאי לכך הוא – התקשרות כראוי, ולא די בהקשה על הדלת • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

כאשר שואלים קושיא אזי דבר ברור שכן הוא אמיתית העניין, אלא מאי, כיון שהעדר הבנת העניין מפריעה לו, רצונו לגלות את טעם הדבר, ולכן שואל את הקושיא. והיה אם יגלה את הטעם – מה טוב, ואפילו אם לאו – הרי זה סימן שאצלו ישנו חסרון הידיעה, ועל-פי דין⁵, חסרון הידיעה אינו נוגע בעניין עצמו.

ומצינו על דרך זה גם בש"ס – כידוע בכללי הש"ס החילוק בין הלשונות "תיובתא" ו"קשיא", שהלשון "תיובתא" פירושו שמצד הקושיא נעשה הדבר מופרך ובמילא משתנית ההלכה, מה שאין כן כאשר נאמר הלשון "קשיא" – אזי נשאר הדין כמו שהוא, אף-על-פי שבגמרא לא נאמר תירוץ על הקושיא.

ובנוגע לענייננו – תלוי הדבר במקור שממנו נובעת דעה זו או מנהג זה, ובהתאם לכך יש להתייחס לקושיות שלנו:

- (5) ראה ש"ך יו"ד ס"ג סק"ט. ס"ה סק"ד. ס"ח סק"ט. ס"ט סק"י (כללי דיני ס"ס בקצרה) ס"ל. ס"צ סק"ד.
- (6) פרש"ם ב"ב נב, ב.

א. ישנם¹ אלו ששואלים קושיות על הסדר של עריכת התוועדות ביום ההילולא:
איתא בגמרא² והובא גם בשולחן-ערוך³ שצריך להתענות ביום זה, וכמו כן מצינו⁴ שבכמה קהילות מתענים בשבעה באדר, לפי שבו היתה הסתלקותו של משה רבינו, רוען של ישראל.
והרי הנהגה זו היא תנועה הפכית מעריכת התוועדות?

ב. בכלל, כאשר שואלים קושיא, יכול להיות בזה שני אופנים:

יש אופן שכאשר שואלים קושיא ולא משיבים תירוץ – אזי משתנה העניין. אבל ישנו אופן שגם

- (1) השיחה עד סוף סעיף ה נדפסה בלה"ק בבטאון חב"ד (חוברת עשירית ע' ג ואילך) עם כו"כ תיקונים מכ"ק אדמו"ר, שנעתקו למהדורה זו.
- (2) ראה נדרים יב, א. וש"נ. ירושלמי מו"ק פ"ג ה"ז.
- (3) ראה ב"ח, ט"ז וש"ע אדה"ז או"ח סו"ס רמ"ט. שו"ע או"ח ר"ס תקסח, ושם ס"ז ואילך. יו"ד ששע"ח ס"ד. רמ"א סו"ס שעו, ושם סו"ס תב, ב"י שם סו"ס תג.
- (4) ראה טושו"ע או"ח סתק"פ סו"ב, ובנ"כ שם.

במקום כינוסי הנוער החרדי – ולהשתדל, ככל האפשרי בדרכי שלום, גם במקום כינוסי הנוער שלעת עתה עדיין אינו חרדי – ולבאר להם איך שחיבה יתירה נודעת להם תמיד מאת כ"ק מו"ח אדמו"ר, לבאר להם את אשר תבע מהם והתקווה והביטחון אשר בטח בהם, אשר סוף סוף ימלאו את תפקידם בהחזקת היהדות והפצת התורה בכל המרץ החום והחיות שהם מסגולת הנוער.

מובן אשר, אם זהו מתאים לתנאי המקום, ימשיכו בכל הנ"ל בימים אשר אחרי היארצייט, ובפרט ביום השבת-קודש שלאחריו.

* בעת ההתוועדות ד' בשבט, נהג הרבי לעשות מגביית בעד 'ק' תורה²⁵.

הליכה ל'אוהל'
* "שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר ... שקודם ההליכה על ציון ואוהל – נוהגין שאין אוכלין, אבל שותים"²⁶.

(25) ספר-המנהגים עמ' 96. עניינה – לסייע (ללא פירוסום שם המנדבים) לבחורים המשקיעים כמה שנים ללימוד תורה ללא חשבונות אודות פרנסה (דברי הרבי במעמד ייסוד הקרן, שיחת י' בשבט תשט"ו ס"ל-לא, 'תורת מנחם – התוועדויות' (ג) תשט"ו ח"ב עמ' 247 ואילך).

(26) ספר-המנהגים שם, וש"נ. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ו עמ' רפב. והכוונה לא רק להקפיד שלא לאכול בגלל האמור בזהר שאין ללכת שמה ללא תענית (ופ"א אמר הרבי לאחד התמימים שאכל לפני שהלך לאוהל: "א רחמנות אויף דיר" [רחמנות עלך...]) – יומן תש"י, נספח לשיחות קודש – תש"י החדש עמ' 226], אלא גם להקפיד לשתות תחילה (וכן הקפיד הרבי), כדי שלא להיות בכלל "מרעיב עצמו וכן בבית-הקברות" (ראה גם בגשר-החיים ח"א ס"ע שז, ובנטעי-גבריאל הל' אבילות ח"ב עמ' תרכ"ג. בנטעי-גבריאל שם כתב, שלכן נמנע הרבי מלבקר באוהל ביום התענית). וע"ע דיון בזה ב'התקשרות' גיליון תיב עמ' 19. ולהעיר עוד מסיפורו של חבר המזכירות הרה"ח ר' בנימין ש"י קליין שלפעמים היה הרבי אוכל פיסת שוקולד לפני הנסיעה לאוהל. כן להעיר מיומנו האישי של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מביקורו בארה"ק בשנת תרפ"ט (מסע הרבי בארה"ק עמ' 252 ועמ' 255), שבים ה' מנ"א אכלו מוונות בשכם ואח"כ נסעו לציוני האר"י וכו', בצפת, וביום ז' מנ"א בשעה 12 היתה סעודה, ואח"כ נסעו לקבר רחל. ואס"כ מצב בריאותו של הרבי היה קשה אז, עד שביקשו ממנו לבל יתענה בת"ב (שם עמ' 256), הרי לכאורה השתתפו בזה גם המלווים אותו. וצ"ע. ומאידך בלקוטי-דיבורים ח"ד ליקוט לו, ברשימת המאמר עמ' 1354, מספר אדמו"ר מהוריי"צ שהלך ל'אוהל' בעודו בתענית ממש. ואולי היו כל אלה מצבים מיוחדים, וע"ע. וכן צ"ע אודות החתנים והכלות (ובני משפחותיהם) שנוסעים ביום החתונה (שמתענים בו) לאוהל.

לאחר תפילת הבוקר וחזרת הדא"ח – יקרא כל אחד פדיון-נפש²⁰ (הנשואים – כמוכן בחגירת אבנט). אלו שזכו להיכנס ליחידות, או על-כל-פנים לראות את פני כ"ק אדמו"ר – יצייר לעצמו, בעת קריאת הפ"נ, כאילו עומד לפניו. להניח הפ"נ אחר-כך בין דפי מאמר, קונטרס וכו' שלו. ולשלחו (אם באפשרי – בו ביום) על מנת לקראתו על הציון שלו²¹.

במשך המעט לעת – ללמוד פרקי המשניות של אותיות השם²².

במשך המעט לעת – לעשות התוועדות²³. [מכיוון שזו התוועדות הקשורה בהילולא, מהנכון לפתוח בדבר תורה של בעל ההילולא²⁴]. לקבוע שעה במשך ה'מעט-לעת' – לבאר לבני ביתו ש' אודות כ"ק מו"ח אדמו"ר ועבודתו אשר עבד בה כל ימי חייו.

במשך ה'מעט-לעת' – לבקר (אלו הראויים לזה) בבתי-הכנסיות ובבתי-המדרשות אשר בעיר, לחזור שם מימרא או פתגם מתורתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר ... לבאר אודות אהבת כל ישראל שלו, להודיע ולהסביר תקנתו על-דבר אמירת תהילים, לימוד חומש עם פירוש רש"י – ובמקומות המתאימים – גם על-דבר לימוד התנאי כפי שחלקו לימות השנה.

– אם באפשרי, לעשות כל הנ"ל מתוך התוועדות.

במשך המעט לעת – לבקר (המוכשרים לזה)

(20) כמה מנהגים בקשר לכתובת פ"נ, נקבצו ב'התקשרות' לג' תמוז אשתקד.

(21) מס' הפקס באוהל: 1-718-723-4444.

(22) כדי להקל על הציבור, מוצעים בזה פרקים קלים-יחסית:
י – יומא פ"ח; ו – דמאי פ"ב; ס – תענית פ"ב; ז – חלה פ"ב;
י – ביכורים פ"א (אפשר גם לחזור על יומא פ"ח – אג"ק כרך יז, עמ' רע"א); ז – פרה פ"ט; ח – שבת פכ"ב; ק – נדרים פ"ח.
(23) אצל הרבי היה הסדר בהתוועדות: קודם מאמר חסידות, ואחר-כך סיום מסכת (ראה שיחת מוצש"ק י' בשבט תש"ל ס"ז).

בעת ההתוועדות של י' בשבט בכל שנה, נהג הרבי לומר מאמר המתחיל בפסוק 'באתי לגני'. בכל שנה נהג הרבי לבאר פרק אחד בהמשך ההילולא לפי הסדר. תשי"א-תשל"ל. תשל"א-תש"נ וכו'. הרבי ביאר את הפרק בפרטיות, בצירוף ביאורים מתורתו של כל אחד מרבותינו נשיאינו, מהבעש"ט ואילך (ראה 'כפר חב"ד' גיליון 795 עמ' 24).

(24) שיחת כ' מנ"א תשל"א בתחילתה.

כאשר אנו יודעים שמקורו של מנהג זה (לערוך התוועדות ביום ההילולא) הוא מראשונים וקדמונים, עד לזמנו של רשב"י, כידוע שיום הסתלקותו, ל"ג בעומר, נקבע ליום חגיגה והתוועדות בכמה וכמה קהילות בישראל, ועל אחת כמה וכמה במקומות הסמוכים אליו, בארץ ישראל, וכמו כן בזמנים שלאחרי זה, כפי שמביא רש"י: "ריגלי דאמוראי, היינו יום שמת בו אדם גדול קובעים אותו לכבודו, ומדי שנה בשנה כשמגיע אותו יום מתקבצים תלמידי חכמים מכל סביביו ובאים על קברו עם שאר העם להושיב שם ישיבה", שאין זו התנועה של תענית ותפלה – הרי דבר פשוט הוא שהעניין נשאר כמו שהוא; השאלה היא רק אם יוכלו למצוא היתר, שאז ודאי טוב, ואם לאו, הרי זה סימן שעדיין לא היה עניין "יגעתי" כדבעי, ובמילא אין זה פלא למה עדיין לא היה עניין "מצאתי" עד כדי כך שיוכלו גם לתרץ עניין זה.

ג. ויש לבאר כללות החילוק שבין יום ההסתלקות של משה רבינו, שבעה באדר, שנקבע ליום תענית, ובין יום ההסתלקות של רשב"י, ל"ג בעומר, שנקבע ליום שאין אומרים בו תחנון¹⁰, יום התוועדות ושמחה – על-פי המבואר בכמה מקומות¹¹: משה רבינו – השתדל בכל האופנים והעניינים שישאר בעלמא דין, עד שהקב"ה הוצרך לומר לו "רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה"¹², "שלא יאמרו הרב כמה קשה והתלמיד כמה סרבן ומפציר"¹³; עד כדי כך גדלו ההפצרות והוויכוחים ("די גאנצע דינגעניש") של משה רבינו שלא רצה

להסתלק מן העולם, כמסופר בספרי¹⁴, ובאריכות יותר ב"מדרש פטירת משה"¹⁵, ובילקוט שמעוני בכמה וכמה מקומות¹⁶. ובהתאם לזה, נקבע גם יום הסתלקותו – מתאים לרצונו – ליום תענית. ואילו אצל רשב"י היתה תנועה הפכית – כמסופר באדרא זוטא¹⁷ שבעת ההסתלקות היה בפנים צהובות, ונסתלק מעלמא דין באמרו את הפסוק¹⁸ "חיים עד העולם" – אף-על-פי ש"חיים" הוא היפך עניין ההסתלקות כפי שהוא כפשוטו. ולכן, נקבע אחר-כך יום זה בישראל ליום שמחה. ועד כדי כך, שמסופר¹⁹ אודות ר' אברהם הלוי שהיה אומר תפלת "נחם" בכל יום, ולא הזיק לו, וכשאמר תפלת "נחם" ביום ההסתלקות של רשב"י, יום שמחתו, הזיקה לו הקפידא של רשב"י על זה.

ומזה מובן עד כמה היה רצונו של רשב"י שיום הסתלקותו יהיה יום התוועדות ושמחה, והיינו, שיומשך בעולם (לא עניין של דינו, שזהו כללות עניין התענית שפועל "מיעוט חלבי ודמי"²⁰, אלא) תנועה של שמחה, ועל-ידי זה יפעלו את כל העניינים.

ד. טעם פנימיות האמור – יש לומר בדרך אפשר: ענינו של רשב"י היה לחבר פנימיות התורה עם נגלה דתורה²¹, ומצד פנימיות התורה מתבטל העניין הלא טוב שישנו בהסתלקות.

העניין בזה: סיבת עניין המיתה היא – בפשטות – מצד חטא עץ הדעת, כמו שכתוב²² "כי ביום אכלך ממנו מות תמות", שלכן נקנסה מיתה לו ולזרעו על כל הדורות.

ומזה מובן שעניין זה פגע רק היכן שמגיע "עץ

(7) ראה ספר בין פסח לשבועות (להרב צבי ש' כהן) פ"ח ס"ח. וש"נ.
 (8) ד"ה תלתא – יבמות קכב, רע"א.
 (9) מגילה ו, רע"ב.
 (10) סידור אדה"ז לפני ובא לציון גואל. שו"ע אדה"ז א"ח תצ"ג ס"ה.
 (11) ראה לקו"ש חל"ב ע' 256 בהערה (ד"ה וכדרישת רשב"י), ובהנסמן שם.
 (12) ואתחנן ג, כו.
 (13) ספרי ופרש"י עה"פ.

שעורה⁸.

בשעת התפילה ידלקו חמישה נרות⁹.

יבחרו וירימו מי שיתפלל לפני התיבה ביום היארצייט, ונכון לחלק שיתפלל אחד ערבית, שני – שחרית, שלישי – מנחה, כדי לזכות בזה מספר יותר גדול של אנ"ש.
 * בימי ההילולא של רבותינו נשיאינו – אומרים תחנון¹⁰.

אחר התפילה (בבוקר – אחר אמירת תהילים) ילמוד (יסיים¹¹ בקול¹²) המתפלל לפני התיבה פרק כ"ד דכילים ופרק ז' דמקוואות. אחר-כך יאמר המשנה: "ר' חנניא בן עקשיא כו' ויאדיר". בלחש – איזה שורות בתניא¹³, קדיש דרבנן.

התקלקל – מדליקים נר אחר).

(8) ראשית-יתבות: "הקיצו ורננו שוכני עפר" (מהמכתב הנ"ל). למעשה, נר של שעות-דבורים טהורה אינו דולק יפה (מוציא גאזים רבים וכבה מהר, מלבד באבוקת-הבדלה שכולה פתוחה לאויר), ונורת ה'שעווה' המצויים בשוק מעורבים באחוז גבוה של סטיארין. ולכאורה די שיהיה הרוב שעווה לקיום המנהג כראוי (וכנראה המציאות בזה אינה דומה להמבואר בשו"ע אדה"ז סי' רסד ס"ו-ח).

(9) כנגד: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה (משיחת כ"ק אדמו"ר מהור"י צ"נ"ע) – ספר-המנהגים עמ' 79. וראה 'רשימות' חוברת קפג עמ' 16, אופן מנהג זה בעבר.

(10) מלבד אם בלארזי הוא יום שאין אומרים בו תחנון – ספר-המנהגים עמ' 16. זו הוראת כ"ק אדמו"ר מהור"י צ"נ"ע, שהובאה ונתבארה בשיחת כ' מנחם-אב ה'שיל"ת (התוועדות ח"א עמ' 172), ושם נמסר הטעם בשמו שזהו הזמן היותר טוב לבקש ולפעול. וביאר הרב, שחסידי פולין אין אומרים תחנון, מפני שהעלייה שביום היארצייט אצל הצדיק ש'באמונתו יתק'ה פועלת עלייה אצל כל מקושריו, אבל חסידי חב"ד שתובעים מהם פנימיות ועבודה זדוקא, רוצים להעלות גם את הגוף ולטהרו, ולכן גם אז אומרים תחנון. וראה גם 'רשימות' חוברת סט עמ' 9. ובשיחות-קודש: ש"פ עקב תשי"ג ס"ד (תורת מנחם – התוועדות ח"ט, תשי"ג ח"ג עמ' 115). שמח"ת תשט"ז ס"ג (שם חט"ו, תשט"ז ח"א עמ' 129). י"א ניסן תשכ"ב ס"א. ש"פ אחרי תשכ"ז ס"ב. ש"פ יחי תש"ל ס"ה. וש"נ עוד.

(11) בספר-המנהגים עמ' 77: "הדיוק הוא לסיים הפרקים אחרי התפילה", דהיינו שאפשר ללומד עד הסיום גם לפני-כן. רבים מהאבלים רגילים ללומד לפני חזרת הש"ץ וכיו"ב. ויש לברר אם שייך בזה המבואר בשיחת שבת בראשית תש"ל, שאין ראוי להוסיף מאומה בתוך התפילה, ושלבן גם אמירת שיעור תהילים היא בדווקא אחרי "אך צדיקים".

(12) ספר-המנהגים עמ' 6.

(13) י"א שהרבי נהג לומר (בשנות האבלות עכ"פ) את התיבות: "ונפש השנית בישראל היא חלק אלוהה ממעל ממש" – 'מנהגי

אחר תפילת ערבית – יחזור חלק מהמאמר דיום ההסתלקות (ד"ה באתי לגני, נדפס בקונטרס עד"ה) בעל-פה. ואם אין מי שיחזור בעל-פה, ילמדוהו בפנים. וכן אחר תפילת הבוקר. ולסיימו אחר תפילת מנחה.

* נקבע המנהג אצל כמה וכמה ללמוד בכל שנה גם פרק מעשרים הפרקים (של "באתי לגני" תש"י והמאמרים שבהמשך לו) השייך לכל שנה, לפי הסדר¹⁵. וכן את המאמרים שאמר הרבי על פרק זה. באופן שכאשר נשלמו עשרים שנה (בשנים: תש"ל, תש"נ ותש"ע), מתחילים המחזור מחדש. בשנה זו, במחזור הרביעי – לומדים פרק ב' מההמשך והמאמרים: "באתי לגני" תש"ב ותשל"ב¹⁶.

בבוקר קודם התפילה – [ילמד כל אחד לעצמו] פרק תניא¹⁷, וכן לאחר [סיום המאמר שאחרי] תפילת מנחה¹⁸.

בבוקר קודם התפילה – ירים כל אחד תרומה להעניינים השייכים לנשיאנו, בעד עצמו ובעד כל אחד מבני ביתו שחיו, וכן קודם תפילת מנחה. נתנית הצדקה (בקשר עם י' שבט וכיו"ב) – שייכת גם לנשים, ואדרבה (מצד כמה טעמים) להן דבר הצדקה שייך יותר¹⁹.

מלך ס"ע 32.

(14) ספר-המאמרים תש"י עמ' 111.

(15) על-פי הערה 23 בסה"מ מלוקט הישן ח"ב עמ' רלח, ובסה"מ מלוקט על סדר חודשי השנה ח"ב עמ' תו. וכן נהג הרבי.

(16) מוגהים – בסה"מ מלוקט הישן ח"א עמ' יט וח"ו עמ' פט. ובסה"מ מלוקט על סדר חודשי השנה ח"ב עמ' רעו. שסז.

(17) נפוץ בין אנ"ש ללמוד אנה"ק סי' ז"ך, ללא הביאור. וראה אג"ק דבעל ההילולא ח"א עמ' שצ, שהורה ללמוד 'פרק כ"ז' ביום ההילולא ב' ניסן אחר ערבית, את הביאור – בשחרית קודם התפילה, וקודם מנחה אנה"ק 'פרק כ"ג'.

כנראה נהג כך מקדם ללמוד בימי היארצייט-הילולא דרבותינו נשיאינו פרק זה, במסגרת המנהג – ש"כדאי לפרסם ולחזק – ללמוד בכל יום פרק תניא ע"פ הסדר או באופן אחר, ראה 'התוועדות' תשמ"ט ח"ג עמ' 68 (מוגה) ועמ' 75, ובכ"מ. בעמ' 75 הורה הרב, ששיעור זה צ"ל לפני התחלת התפילה ממש, היינו גם לפני אמירת "הריני מקבל", כלומר שתחילה למדו פרק תניא, ורק אח"כ פתחו את ה'סידור'.

(18) כנ"ל – הביאור לאנה"ק האמורה.

(19) ספר-המנהגים עמ' 85, עיי"ש בהערה. וכן בקשר לטף, ע"פ הוראת הרב, ובפרט בשנים האחרונות, לשתף גם אותם בכיו"ב, וכן בשאר ההנהגות, שגם נשים וטף שייכים בקיומם.

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש, פרשת בא¹

ד' בשבט

[סדר ההכנות ליום ההילולא והנהגות יום ההילולא עצמו – נעתקו ממכתב הרבי מראש-חודש שבט תשי"א². שאר המנהגים סומנו ככוכבית בתחילתם]:

שבט קודש שלפני היאצרייט ישתדלו לעלות לתורה.

אם אין מספר העליות מספיק – יקראו בתורה בחדרים שונים³, אבל לא להוסיף על מספר הקראים.

ישתדלו שמפטיר יהיה הגדול שבחבורה – בריצוי רוב המניין – או על-פי הגורל.

(1) סיפר הרה"ח ר' יוחנן גורדון ע"ה, גבאי דביהמ"ד בבית חיינו: פעם קראתי בתורה בפ' בא לפני כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע (ביו"ט ראשון דחג-הפסח, כאשר מרוב חולשתו לא עלה אז למפטיר אלא לשלישי), וקראתי את הפסוק (יב, לא) "קומו צאו מתוך עמי", כשתיבת 'קומו' בטעם 'מהפך', כרגיל, ושמעתי שאדמו"ר קורא עמי תיבה זו בטעם 'תיב' (מפי הרהמ"ח 'אוצר מנהגי חב"ד'). וכיוון שלאחר החיפוש לא נודע על מסורה או הנהגה כזאת, קרוב לומר שהיתה זו הנהגה אישית (ואולי חד-פעמית) של הרבי הרי"צ, והוא ע"ד קריאת 'והארץ היתה תהו' פעם אחת בצורות שונות ע"י אדמו"ר ה'צמח צדק' (סה"ש תש"ד עמ' 25, בלה"ק עמ' כג) ועד"ו בהפטרה (אוצר סיפורי חב"ד ח"י עמ' 225).

(2) אג"ק ח"ד עמ' קמב, ספר-המנהגים עמ' 95, ובכ"מ.
(3) כאשר לפחות שישה מתוכם לא שמעו קריאת התורה, קצות השולחן סי' כה סי"ד. ואפשר אף לפני תפילת שחרית, כנפוץ בין אנ"ש ובבית חיינו (עיין אג"ק ח"ג עמ' ד, שלא חייב להיות קשר בין התפילה לקריאת התורה. וע"ע המובא בפסקי תשובות סי' קלה סק"ג). 'התפלה כהלכתה' פט"ז ס"ה ובהערות.

מי שמאזין לקריאת התורה במניין אחד ובדעתו להיות אחד מששת השומעים בקריאה נוספת, יכוון שלא לצאת ידי חובתו בקריאה זו (אך כמובן צריכים להיות שישה שכן מתכוונים לצאת בה).

* הוראת הרבי, לערוך 'קידוש' והתוועדות בשבת זו⁴.

בהפטרה מודפס בכמה חומשים "קָרַן מְצַפֵּן בְּאֶבְרָא", וזו טעות, אלא צריך לומר "קָרַךְ מְצַפֵּן בְּאֶבְרָא", כמו שכתוב בנביא (ירמיה מו, כ).

יום שני

ו' בשבט

יום ראשון בלילה, אור ליום שני: הלילה – מהשעה 7:44 – התחלת זמן 'קידוש לבנה' למנהגנו (אף אם הרקיע בהיר)⁵.

יום שישי

י"ד בשבט

יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ זי"ע: להדליק [ביום חמישי לפנות ערב, בכל בית, תיכף אחר (התחלת) השקיעה⁶] נר שידלק כל המעת' לעת⁷. אם אפשר בקל – נר של

(4) בעליית הנשמה בש"ק שלפני ההילולא נשאת כבר הנשמה בדרגת העלייה דיום הש"ק (ואינה חוזרת למקומה ככל שאר השבתות) עד בוא העלייה דיום ההילולא. ויש להוסיף, שהשייכות דיום הש"ק שלפני יום ההילולא ליום ההילולא היא בהדגשה יתירה בנדו"ד שהסתלקות עצמה היתה ביום הש"ק פרשת בא – ר"ד משיחת ש"פ בא, ו' שבת ה'תשי"ב, 'תורת-מנחם – התוועדות' תשי"ב ח"א עמ' 286.

(5) וא"צ שבעה שלמים, כפי שנתבאר ב'התקשרות' גיליון תנד. אך צ"ל ביממה השביעית (ולכן יכול להיקרא בלשון אדה"ז בסידורו "אחר שבעה ימים" ואפילו מעט מיממה זו).

(6) ע"פ ספר-המנהגים עמ' 79 בקשר ליאצרייט פרטי. ובטעמי-גביראל הל' אבילות ח"ב פע"ה ס"א כתב בטעות שמנהג חב"ד להדליק לפני השקיעה.

(7) הכוונה (כמפורש בס' המנהגים שבהערה הקודמת) עד צאת-הכוכבים למחרת (אם כבה עד אז – מדליקים אותו שוב, ואם

הדעת; מה שאין כן כאשר מדובר אודות "עץ החיים", שאפילו לאחר חטא עץ-הדעת נאמר²³ "ועתה פן ישלח ידו ואכל גם מעץ החיים וחי לעולם" (אלא שאז היה זה בלתי רצוי, כי, לאחר החטא, "כשיהיה הוא חי לעולם אזי גם הרע שבו יהיה לו קיום לעולם, וזהו היפך הכוונה כו"²⁴), היינו, שפעולת עץ החיים היא (לא רק לפני החטא, אלא) אפילו לאחר החטא יש בכוחו להמשיך חיים

נצחיים בנברא הגשמי כמו שהיה לפני החטא. והנה, פנימיות התורה נקראת ברעיא מהימנא²⁵ בשם "אילנא דחיי", "עץ החיים", וענינה הוא לפעול שיהיה "וחי לעולם", היינו, להמשיך חיים אפילו במקומות אלו שיש בהם עניין "עץ הדעת" – לא באופן בלתי-רצוי ח"ו, אלא באופן ש"עץ החיים" מהפך את "עץ הדעת", – על-דרך מה שכתוב בפרשת השבוע²⁶: "ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם גו' ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים", ואיתא בזהר²⁷ "אין עץ אלא תורה דכתיב²⁸ עץ חיים גו'", והיינו, שפעולת עץ החיים היא (לא רק שהוא בעצמו מתוק, אלא) שאפילו ב"מים המרים" נעשה "וימתקו המים".

וזהו עניין פנימיות התורה שנקראת "אילנא דחיי" – שנעשה "וימתקו המים" אפילו במקום כזה שתחילה לא היו יכולים לשתות. ולכן, כאשר מדובר אודות רשב"י שגילה פנימיות התורה וחבר אותה עם נגלה דתורה,

(23) שם ג, כב.
(24) תו"א בראשית ה, ד.
(25) זח"ג קכד, ב.
(26) בשלח טו, כג.כח.
(27) ח"ב ס, רע"ב. הובא בהמשך תער"ב ח"ג ע' א'שטו.
(28) משלי ג, יח.

– כידוע²⁹ שעניין זה התחיל על-ידי רשב"י, ובוזה היתה גדלותו לגבי כל חבריו. בנוגע לנגלה דתורה, הכלל הוא ר' יהודה ור' שמעון הלכה כרבי יהודה³⁰; אבל בנסתר דתורה היה רשב"י ה"צינור", ועד שרבי עקיבא אמר לו "דייך שאני ובוראך מכירין כחך"³¹ – תחילה בדיבור, ולאחרי כן, במשך הזמן, נמשך גם בכתב ובדפוס, ועד לאופן של הפצת המעיינות

עניין פנימיות התורה שנקראת "אילנא דחיי" – שנעשה "וימתקו המים" אפילו במקום כזה שתחילה לא היו יכולים לשתות

חוצה,

אזי הסתלקותו אינה עניין של מיתה, אלא פועלת "וימתקו המים" גם במקום המיתה, כיון שענינו הוא להמשיך "חיים עד העולם".

ה. וכן הוא אצל הצדיקים המגלים פנימיות התורה:

כיון שעניינם היה להמשיך ולגלות פנימיות התורה בנגלה דתורה, ומנגלה דתורה יומשך בחיי היום-יומיים, כך שבאופן ההנהגה במחשבה דיבור ומעשה יהיה ניכר שמדובר אודות יהודי הקשור עם פנימיות התורה, "אילנא דחיי" –

הנה גם בנוגע אליהם נקבע המנהג בכל-מקום שיום הסתלקותם יהיה עניין של "חיים עד העולם", היינו, להמשיך תוספת חיים בכל העניינים, אפילו בענייני העולם,

ובאופן שההמשכה תהיה לא מתוך תנועה של "מיעוט חלבי ודמי", אלא כתורת הבעל שם טוב³² על הפסוק³³ "כי תראה חמור שונאך וגו'",

(29) ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' שב ואילך. וש"נ.
(30) עירובין מו, ב. וש"נ.
(31) ירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב (בסופה). וראה אגרות קודש כ"ק אדמו"ר ח"ד ע' שלב ואילך.
(32) ראה תר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סכ"א. וש"נ (נעתק ב"היום יום" כח שבט).
(33) משפטים כג, ה.

לפרסום בדפוס, שעלי-דייזה יתוסף בלימוד התורה באופן של "גדיל תורה ויאדיר"...

חברות מ'כינוס-תורה' אלו הופיעו מאוחר יותר, אולם התחלת העניין הייתה כבר בתשכ"ג, כאמור.

הפצת חוברות תורניות

בהתוועדות יום שמחת-תורה תשכ"ג ביקש הרבי (תורת מנחם כרך לה עמ' 193):

ויהירצון סוסף-כל-סוף ירשמו את הענינים הנאמרים בה"כינוס-תורה" באופן שיהיו ראויים

Tel: NY 02126 9-5250 Cable: LUBAVITZKI NEWYORK

מזכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 י"א
 SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 the Lubavitcher Rabbi
 770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, י"ט סיון תשכ"ג
 ברוקלין, נ.י.

הנהלת צעירי אגודת חב"ד
 הל אבי"ב
 ה' עליהם יחיו

שלום וברכה
 מאשרים אנו בחזרה קבלה מכתבם סי"ב סיון.

חזרה על האשכולות והבשורות ברבר הפצת החברות ע"י המשרדים השונים, ובפסח ישמרו להרחיב העניין ככל האפשר.

ברבר הצעירים שלוחה לכם את הספרים לספריה חב"ד, מובן הרבר שא"א לנו לשלוח חנם ספרים בלי הגבלה כלל. וזאת זו לא פעם הראשונה אשר שלחנו ספרים להכליח כזו, וכלון ליסוד ספרי גדולה ע"י הישיבת הנמצאת בכפר חב"ד. אשר לכן על אנשי שיחיו להחזיר באיזה אופן לרכוש את הספרים בספרי מרכזי. ובאם רוצים לפתוח ספריה נוספות הנה הרבר היחירי האפשרי הוא רק לתת תנחום גדולה בחסדיר.

בנוגע לספרים שנשלחו סכאן עבור התערוכה, הנה בשילוח השני סכאן נשלחו ג' חבילות מלבד החקלים, החמונות והמפות, מהאים למה שקבלתם, אבל כשבועיים לפני שילוח אנ"ל נשלחו שרי חמר, עשרה כרכים, בשתי חבילות. ונא להודיע אם נחבלו.

בשאלתכם אם לחזיר את החומר וכן שנמסרו לכם ע"י המוסדות כשהחפוח בחוברת המשותפת וכו'. הנה סכיון: 1) שבכלל נכון להו"ל חוברת כזו, 2) קרוב לומר שהמסרבים טעם - אין חשש שלא יקפחו חלקם, יסעמו דמותם וכו' וכו'.

לכן מחנכונן שיעשו ועד - או מערכת - כנה שיעור אסון כללי, ישלול החששות וכו'. ונמילא יבוא חזרה להבט"מ סו"ס. ובפרם שיש לקשר זה עם שנה ת"ק וכו'.

בטח חסדיר שיחיו צילומים מחאימים מחערוכה הספרים בכלל, ומחמבקים השונים בפרם.

ברכה כמ"ס
 חרב ח"ס.א. חרקוב

מכתב הרב חודקוב, ממזכירות הרבי, בדבר הפצת חוברות, הרחבת ספריות חב"ד ומשלוח ספרים בעבורן

להם כל החיובים כמו שהיו מקודם. ועל-פי זה יש לבאר מה שכתוב בגמרא⁴⁰ שלאחרי הסתלקותו של רבינו הקדוש היה בא לביתו בכל ערב שבת לקידוש היום, ובספר חסידים³⁶ מוסיף שהיה "פוטרי את הרבים (בני הבית) ידי חובתן בקידוש היום" (אף שמי שאינו מחוייב בקידוש היום אינו יכול להוציא ידי-חובה את החייבים⁴¹) - כיון שרבינו הקדוש אינו בכלל

שאף-על-פי שה"חומר" הוא ה"שונא" של הנשמה, מכל-מקום צריך להיות "עזוב תעזוב עמו", היינו, לעבוד את ה' לא על-ידי סיגופים ותעניות, אלא דווקא על-ידי הגוף וכוחותיו, ובשמחה. וזהו אחד הטעמים למנהג לערוך "יום הילולא" - שמחה - ביום ההסתלקות של הנשיאים הקשורים עם פנימיות התורה. והכוונה אחת היא - להמשיך תוספת חיות

נשמות כלליות, אשר כל עניינם היה שמסרו עצמם לגמרי עבור תלמידיהם ומקושריהם וכלל-ישראל, אין שום סיבה צדדית שתוכל להפרידם מעניינם העיקרי

שאר המתים שהם חפשי מן המצוות, אלא יש עליו חיוב קידוש היום (וכל שאר החיובים) כמקודם. ועל-פי זה מובן גם הסיפור שמובא בעמק המלך⁴² שצירפו את אברהם אבינו כעשירי למניין - כיון שאינו בכלל שאר המתים שהם חפשי מן המצוות. וההסברה בזה - שאצל נשמות כלליות, אשר, כל עניינם במשך כל ימי חייהם היה שמסרו עצמם לגמרי עבור תלמידיהם ומקושריהם וכלל-ישראל, אין שום סיבה צדדית שתוכל להפרידם מעניינם העיקרי, כך, שגם עכשיו לא ייפרדו מעל צאן מרעיתם⁴³ - שנמצאים גם עכשיו בעלמא דין וחייבים בכל עניני התורה ומצוות - לעזור ולסייע להם בכל עניניהם, כאמור, לפטור את הרבים, ולא שייך אצלם עניין "חפשי", אלא הם חייבים בכל העניינים כמקודם, ואדרבה, ביתר שאת, כיון שנתבטלו הגבלות הגוף⁴⁴ (וכדאיתא

ותוספת אומץ בכל העניינים של תורה ומצוות, ואחר כך יומשך גם בענייני הרשות, הן בתנועה של "קדש עצמך במותר לך"³⁴, ועוד יותר בתנועה של "בכל דרכיך דעהו"³⁵, שבאכילתו ובשתייתו ובכל ענייניו תהיה עבודת ה' מתוך שמחה. [ציוה לנגן ניגון שמחה, אחר-כך הניגון "ממצרים גאלתנו", ואחר-כך ניגון הבינוני].

* * *

1. [...] ישנם כאלה שפוחדים שלאחרי ההסתלקות נעשה "במתים חפשי"³⁶, אבל, האמת היא שלא על כולם נאמר "במתים חפשי", כמבואר בספר חסידים³⁷ שצדיקים שנקראים חיים אפילו במיתתם³⁸ אינם כשאר המתים (ככל אדם³⁹) שהם חפשי מן המצוות, אלא גם לאחרי ההסתלקות יש

(34) יבמות כ, א.
 (35) משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג.
 (36) תהלים פח, ו. וראה שבת ל, א. וש"נ.
 (37) סימן תתשכט.
 (38) ברכות יח, סע"א.
 (39) כדיוק הלשון (שבת שם) "כיון שמת אדם נעשה חפשי מן התורה ומן המצוות", "אדם" דייקא, היינו, סתם אדם, משא"כ צדיקים שהם בדרגה נעלית כו' (ע"ד מ"ש מהרש"א בחדא"ג ב"ב קסד, ב) - שה"ג (להחיד"א) ח"א מע' גדולים ערך ראב"ן. ברית עולם (להחיד"א) לס' חסידים שם.
 (40) כתובות קג, א ובחדא"ג מהרש"א שם.
 (41) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סרע"א ס"ו. וראה גם שיחת אחרון של פסח ס"ו (לעיל ע' 26).
 (42) הקדמה הג' פ"י. הובא והועתק בס' תולדות חב"ד באה"ק פט"ו (ע' פח).
 (43) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"א ע' קמא.
 (44) ראה תניא אגה"ק ביאור לסי' ז"ך.

מאנגעל].

אולם הרבי לא היה שבע־רצון מהתקדמות הפרוייקטים, וכשחזר מה'אוהל' ביום ו' ט"ו בסיוון התבטא (שיחות קודש תשכ"ג ב'הוספות' עמ' 407):

אני יצאתי מגדרי כדי לפעול על אחרים שיצאו מגדריהם, אך לפועל לא יצא הדבר (כדבעי?)...

ברוחו של אדמו"ר הזקן

באותה שנה כותב מר שז"ר לרבי כי עלה בדעתו להדפיס קובץ מיוחד בקשר עם שנת הק"ן. הרבי מגיב על־כך במכתב מנר ה' דחנוכה (אגרות קודש כרך כב עמ' שעו):

לכתבו שעלה בדעתו להדפיס קובץ בקשר עם שנת הק"ן להסתלקות רבינו הזקן, הרי כיון לתגובתי שאהיה [ה] שבע רצון מזה. ויותר משביעת רצון יש כאן. רק זאת אקוה ואאחל לכל המשתתפים בהקובץ, שכל המאמרים שיופיעו בו – יהיו מתאימים לגמרי לתורתו של רבינו הזקן, שהיא לא רק תורה עיונית אלא גם כן ובעיקר – חלק מתורת חיים, הוראה בחיי היום־יום במעשה בפועל, שאז יכולתי להביע שביעת רצון שלי לא רק במכתב לכ[בודו] בלבד, אל גם בגלוי...

ושב וכותב לו בכ"ה אייר של אותה שנה (שם עמ' תנ):

אף־על־פי ש[כבודו] טרוד, אבל תקותי שענין הקובץ בקשר עם שנת המאה וחמישים של ההילולא דרבינו הזקן – הולך ומתקדם... העניין עלה על הפרק שוב באיגרת הרבי אל הרב עדין שי' שטיינזלץ [אבן־ישראל] (אגרות קודש כרך כו עמ' יו"ד):

כאן המקום להביע צערי ותימהוני רב אשר עד עתה לא יצא לאור הקובץ המוקדש לרבנו הזקן. ואף שאין צועקין על העבר, אביע תקותי שלחג גאולת רבנו הזקן, הוא גם גאולתנו ופדותנו נפשנו, יופיע כבר קובץ האמור כרוך וכו', באופן שביום זה ומה טוב עוד קודם לו יוסיף בידיעת שיטת רבנו הזקן ותורתו ובאופן המביא לידי מעשה, "הליכה בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נס"ו" (אגרת הקודש סי' זך).

והרי על־פי הידיעות שקבלתי מכמה וכמה – אך

ורק בידו הדבר תלוי.

ובכן, בסופו של דבר נדפס הספר באותה שנה בירושלים בהוצאת קריית ספר [ראה 'תורת חב"ד' ביבליוגרפיות (קה"ת תשמ"ב) עמ' 197].

גם הסופר אליעזר שטיינמן הומרץ על־ידי הרבי (ראה איגרת מכ"ה אדר תשכ"ג – אגרות קודש כרך כב עמ' תל), בקשר לספרו 'באר החסידות – משנת חב"ד':

ואקוה שיעמיד בראש עבודתו עכשיו הכנת שני כרכים שיש לו עוד בנוגע לחסידות חב"ד ולסיימם בהקדם, בפרט שהשנה היא שנת המאה וחמישים להסתלקותו של בעל התניא, ודבר בעתו מה טוב.

מאמר בעל־משקל מהרב זוין

גם כשנסתיימה שנת הק"ן הוסיף הרבי לדרוש בנושא, וכך כתב לגה"ח הרב שלמה־יוסף זוין בח"י באייר תשכ"ד (אגרות־קודש כרך כג עמ' קפא):

ימים אלו ביקר אצלי הרה"ג הרב שמחה עלברג שי' ובשיחתנו הזכרתיו על הבטחתו להוציא־לאור חוברת [ה]פרדס" מוקדשת לרבנו הזקן (בקשר עם שנת הק"ן להסתלקות הילולא שלו בשנה העברה), וענני אשר בביקורו באה"ק ת"ו דיבר עם כבוד־תורתו שישתתף במאמרו בחוברת האמורה, ועד עתה לא בא הדבר לפועל, אבל מבטיח הוא שכשיקבל מכת"ר כנ"ל הרי במשך זמן לא ארוך יוציא־לאור חוברת עם עוד מאמרים, אלא שצריך להיות מאמר מכת"ר – שעדיין לא נתפרסם.

ומוסיף הרבי:

ובודאי הוספה מצדי על הכתוב לעיל אין בה צורך, כי אם על יסוד מאמר חז"ל אין מזרזין אלא למזרזין ולהוסיף גם מצדי בקשה וזירוז בהאמור. ושוב נדרש הרבי לנושא בג' בתמוז תשכ"ד (שם עמ' רכב):

יבקר עתה בארץ הקודש תבנה ותכונן הרב שמחה שי' עלברג, ואחזור בזה על מה שכתבתי מאז – על־דבר טענתו של הרב שמחה שי' (המענה לבקשתי להנ"ל על־דבר חוברת "הפרדס" מוקדשת לאדמו"ר הזקן) שמחה בזה למאמרו של כבוד־תורתו בעל משקל בנוגע לאדמו"ר־הזקן ספריו ושיטתו (או אחת משלש אלה).

בתניא⁴⁵ שאפילו צדיק גמור עובד ה' ביראה ואהבה בתענוגים הרי הוא יש מי שאוהב, מה שאין כן לאחר שמתבטלים הגבלות הגוף).

ז. [...] כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר לי שאף פעם לא נשאר בפשיטת רגל ("באנקראט") ח"ו, והיה נאמן ובטוח בתשלום כל התחייבויותיו, וכיון שכן, בודאי שימלא את כל ברכותיו.

הרבי מצדו – כיון שהבטיח, בודאי ביכולתו לקיים, שאם לא כן לא היה מבטיח. אבל, ישנו תנאי בדבר – ההתקשרות אל הרבי, והאמונה שגם עכשיו יכול למלא ובודאי ימלא את ברכותיו.

כ"ק מו"ח אדמו"ר דיבר פעם אודות מחשבות זרות בתפלה, שזהו כמשל אדם שמקיש על דלתו של המלך, וכשהמלך בא ופותח לו את הדלת, מסתלק והולך לדרכו, ודוגמתו בנמשל, כמאמר רז"ל⁴⁶ "לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואחר כך יתפלל", שההכנה של סידור שבחו של מקום היא בדוגמת ההקשה על דלתו של המלך, והתפלה עצמה היא העת רצון שהמלך פותח את הדלת, וכשחושב מחשבות זרות בתפלה, הרי זה כמו שמסתלק והולך לדרכו בה בשעה שהמלך פותח לו את הדלת⁴⁷.

10

45) פל"ה. וראה שם פל"ז. וראה גם תו"א קיד, ד.

46) ברכות לב, סע"א. וש"נ.

47) ראה גם סה"מ תרצ"ט ס"ע 95.

ובנוגע לענייננו: לאחר שכולנו טבלנו היום במקוה, והתאספנו להתוועדות, בהתאם לרצונו של הרבי, ולא עוד אלא שההתוועדות עצמה היא בין ד' הכתלים של הרבי – הרי זה כמו שהקשנו על דלתו של הרבי, ובמילא, אין זה מן הראוי לקום ולהסתלק... אלא אדרבה, יש לנצל הזדמנות זו להתקשר אל הרבי, על־ידי לימוד תורתו וציוור פניו.

כל אלה שראו את הרבי – יציירו לעצמם את צורת פניו, במכל שכן וקל וחומר ממה שכתוב בגמרא⁴⁸ שרבינו הקדוש אמר "הא דמחדדנא מחבראי דחזיתיה לר' מאיר מאחוריו ואילו חזיתיה מקמיה וכו'", ועד שמצינו בירושלמי⁴⁹ ש"מקלו של ר' מאיר היתה בידו (של אחד מזקני גליל) והיא היתה מלמדתו דעת". ועל־ידי ההתקשרות אל הרבי – בודאי יתמלא כל ברכותיו.

(קטעים מהתוועדות י' שבט ה'תשט"ו⁵⁰ – וחי' אלול ה'שי"ת. תורת־מנחם כרכים יג עמ' 217-221; א עמ' 192-194 – בלתי מוגה)

48) עירובין יג, ב.

49) מו"ק פ"ג פ"ט ה"א. נדרים פ"ט ה"א. וראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1096 הערה 26.

50) ההתוועדות נערכה בואולם הגדול אשר ב-824 נאָסטראַנד עוו. פינת איסטערן פּאַרקוויי.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

נתינת הכוח ליציאה מהגלות

מבררים את העולם ומכינים אותו לגאולה

ויש לקשר אופן עבודה זו – ירידה לעסוק בכירור העולם – עם הפרשה שהולכים לקרוא בתפילת מנחה, פרשת "בא אל פרעה":

מבואר בזוהר (חלק ב, לד, א) שמשה רבינו היה זקוק לציווי ונתינת כוח מיוחדת "בא אל פרעה" – מפני ש"דחיל מיניה", ולכן הוצרך הקב"ה ללכת יחד עמו ("בא אל פרעה"), כדי לפעול את הכירור דפרעה. ומעין זה – בנוגע לעבודה דכירור העולם, שישנה נתינת כוח מיוחדת לעבודה זו, מפני הירידה שבדבר כו'.

ועלידי זה באים לעילוי גדול ביותר, עד שמהפכים את העניינים דלעומת זה – ובלשון הכתוב (בנוגע ליציאת מצרים): "גם אתה (פרעה) תיתן בידינו זבחים ועולות גו'" (בא י, כה), ועד שבאים לפרשת בשלח – "בשלח פרעה את העם", היינו, שפרעה עצמו שולח את בני ישראל מהגלות ומסייע בידם כו'. ובלשון חז"ל (פסחים פז, ב) – אודות כללות ירידת הגלות: "כלום אדם זורע סאה אלא להכניס כמה כורין". וכאמור – עבודה זו נעשית ההכנה לכללות עניין הגאולה.

(משיחת שבת פרשת וארא ה'תשד"מ, התוועדות ה'תשד"מ, כרך ב, עמ' 794 – בלתי מוגה)

גילוי "בא אל פרעה" אצל נשיא הדור

[...] ובסגנון פרשתנו: ביום יו"ד שבט נעשה אצל בעל ההילולא – משה רבינו שבדורנו (כידוע שאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא) – "בא אל פרעה", "דעייל ליה קב"ה אדרין בתר אדרין" ("בעילוי אחר עילוי") אל פרעה דקדושה, "דאתפריעו ואתגליין מיניה כל נהורין". ובכל שנה – ועל דרך זה בשנה זו – מיתוסף בזה עלייה נעלית יותר, עד – שלא בערך.

והגילוי מ"בא אל פרעה" אצל נשיא הדור – ש"הנשיא הוא הכל" – נמשך ומתגלה למטה ו"פועל ישועות בקרב הארץ", אצל כל אנשי הדור (ובפרט מצד בחינת משה שבכל אחד ואחד מירשאל), נשמות בגופים דווקא.

ובפרט שדורנו זה – כפי שאמר בעל ההילולא – הוא הדור האחרון לגלות והדור הראשון לגאולה, שדור זה (דעקבתא דמשיחא) הוא גלגול מהדור דיוצאי מצרים, כך שמתחזקת יותר ההשוואה של בעל ההילולא נשיא דורנו (משה שבדורנו) למשה שבדורו – כמאמר חז"ל משה "הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון".

(משיחת ש"פ בא תשנ"ב, ספר השיחות תשנ"ב כרך א, עמ' 290)

הוא המלך מ"בית דוד"

הרבי שהוא מ"בית דוד", ובו קוימו כל אותם עניינים של חליינו הוא נשא והוא מחולל מפשעינו, הרי כשם שראה בצרתם, כך במהרה בימינו בעגלא דידן, יבוא ויוציא את צאן מרעיתו מהגלות הרוחני ומהגלות הגשמי ומהגלות הרוחני שלאחר מכן, ויעמיד את כולנו בקרן אורה. וכל זה אינו אלא [בבחינת] "גילויים", ולאחר מכן יציב את כולנו יחד עם עצמות ומהות אין סוף ברוך הוא, שזוהי פנימיות הכוונה של ירידת והשתלשלות העולמות.

(תרגום חופשי מקטע של המאמר באתר לגני תשי"א, כפי שנרשם על פי סרט הקלטה)

הוצאה לאור של ענייני חב"ד בשנת הק"ן

"יצאתי מגדרי"... התבטא הרבי על השתדלותו בזירוז הדפסת ספרי

אדמו"ר הזקן • שביעות רצון מופלגת על יוזמתו של מר שז"ר

בהוצאת קובץ מיוחד לרגל שנת המאה וחמישים, ש"יוסיף בידיעת

שיטת רבנו הזקן ותורתו ובאופן המביא לידי מעשה"... • זירוז

הוצאתה לאור של חוברת "הפרדס" המוקדשת גם היא לאדמו"ר הזקן

• רשימה שלישית

פרוייקטים במחקר חב"ד

היו אלה שנים שבהן החלה במרץ הכנת ספרי חסידות לדפוס. באחת האיגרות מאותה תקופה, מעדכן הרבי את מר שז"ר (י' תמוז – אגרות קודש כרך כב עמ' תע) וכותב:

בטוחני שכבודו מעוניין לדעת את המתרחש בנוגע לפרוייקטים השונים בשטח "המחקר חב"ד" וההדפסה כו'... אשר כמונן העניינים העיקריים הם הקשורים עם רבינו הזקן וענייניו, אשר השנה היא שנת המאה וחמישים להסתלקות הילולא שלו, ושנת סגולה היא.

ולהעיר אשר הפרוייקט 2... היא ביזמתו והצעתו של כבודו... בטוחני שזכות רבינו הזקן יעמוד גם בזה שיהיו סיכויים טובים ועד להבפועל ממש.

יצוין שכבר בתחילת השנה – בהתוועדות ש"פ האזינו שבת תשובה תשכ"ג (תורת מנחם כרך לה עמ' 40) – התבטא הרבי:

ויהי רצון, שכיון שלאחרונה התחילו להתאסף כאן ה"ביכלאך" של רבותינו נשיאינו, הנה בשנה

זו – שבה ימלאו ג' יובלות להסתלקות רבינו הזקן, שאז הנה "כל עמלו כו'" עולה למעלה (במדריגה) – יודפסו ה"תורה אור" וה"לקוטי תורה" מחדש, עם כל העניינים השייכים להם, מלוקטים מהמאמרים שב"ביכלאך" אלו... ללא מניעות ועיכובים. ושוב, בהתוועדות שבת חיי שרה (שם עמ' 218) אומר הרבי:

דווקא עכשיו נתגלה המאמר, ובעזרת ה' יתברך יצא לאור בדפוס... ואזי תהיה האפשרות ללמוד ולעיין במאמר, כולל גם בהשוואה להמאמר כמו שנדפס ב'אור התורה' בתוספת הגהות והערות וביאורים של הצמח צדק...

באותה תקופה ניתנה הוראה לחברי הכולל לערוך מראי מקומות על ה'לקוטי תורה'. בהמשך לכך (ראה תורת מנחם כרך לו עמ' 233 הע' 187) נהגו במשך תקופה מסויימת, שאחד מחברי הכולל היה נכנס אל הרבי למסור לו מה הספיקו לעשות במשך השבועיים [כך היה גם לגבי 'ספר הערכים' (הרב יואל שי' כהן), וכן ה'מראי מקומות וציונים לשולחן ערוך אדמו"ר הזקן' (הרב ניסן שי'